

แบบสรุปผลการดำเนินงานตามประเด็นตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ ปีงบประมาณ 2559
จังหวัดราชบุรี เขตบริการสุขภาพที่ 5 รอบที่ 1 วันที่ 10-12 กุมภาพันธ์ 2559

คณะที่ : 1การพัฒนาสุขภาพตามกลุ่มวัยและระบบควบคุมโรค

หัวข้อที่ : 1.1 การพัฒนาสุขภาพ : 1.1.1 กลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย (0-5ปี) 1.2 เด็กปฐมวัย (0-5ปี)

1. สถานการณ์ปัจจุบัน

สถานการณ์สุขภาพเด็ก 0-5 ปี ด้านพัฒนาการเด็ก พบว่า จำนวนเด็กอายุ 0-5 ปี ได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายเฉพาะในการประเมินพัฒนาการ (9 เดือน 18 เดือน 30 เดือน และ 42 เดือน) พบว่า กลุ่มอายุ 9 เดือน จำนวน 7,251 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 5,343 คน ร้อยละ 73.69พัฒนาการสมวัย จำนวน 4,575 คน ร้อยละ85.63พบเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า จำนวน 768คน ร้อยละ 14.37กลุ่มอายุ 18 เดือน จำนวน 6,817คน ได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 5,261 คน ร้อยละ 77.17 พัฒนาการสมวัย จำนวน 4,536 คน ร้อยละ 86.22พบเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า จำนวน 725คน ร้อยละ 13.78 กลุ่มอายุ 30 เดือน จำนวน9,504 คน ได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 6,310 คน ร้อยละ 66.39พัฒนาการสมวัย จำนวน 5,478 คน ร้อยละ 86.81พบเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า จำนวน 832 คน ร้อยละ 13.19กลุ่มอายุ 42 เดือน จำนวน 9,886 คนได้รับการประเมินพัฒนาการจำนวน 6,773 คน ร้อยละ 68.51พัฒนาการสมวัย จำนวน 5,777 คน ร้อยละ 85.29พบเด็กพัฒนาการล่าช้า จำนวน 996คน ร้อยละ 14.71นอกจากนี้กลุ่มเด็กอายุ 9 เดือน18 เดือน30 เดือนและ 42 เดือน พบพัฒนาการล่าช้าด้านภาษาด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก มากที่สุด จากผลการประเมินพัฒนาการในทุกกลุ่มอายุ พบว่ายังค้นหาเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้น้อย สาเหตุเนื่องจากขาดการทำงานเชิงรุกในการค้นหาเด็กกลุ่มเสี่ยง และ พบว่าการบริการในคลินิกสุขภาพเด็กดีที่ไม่เอื้อต่อการบริการที่มีคุณภาพ มีจำนวนเด็กมารับบริการจำนวนมากบริการอย่างเร่งรีบ และ Child manager ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดได้เนื่องจากมีภาระงานหลายด้าน

สำหรับเด็ก 0- 5 ปี จำนวน 38,648คนได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง จำนวน 34,486คน ครอบคลุม ร้อยละ 89.23มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน จำนวน 25,678คน ร้อยละ 74.46 ผ่านเกณฑ์ในภาพรวมจังหวัด เกณฑ์ร้อยละ 70 พบเด็กมีภาวะอ้วน (เริ่มอ้วนและอ้วน) จำนวน 3,588คน ร้อยละ 10.40 เด็กเตี้ย จำนวน 2,686คน ร้อยละ 7.79และเด็กผอม จำนวน 1,056คน ร้อยละ 3.06สำหรับอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือน จำนวนเด็กแรกเกิด - 6 เดือน ทั้งหมด จำนวน 4,227 คนกินนมแม่อย่างเดียวจำนวน 2,830 คน ร้อยละ 66.95จำนวนสถานบริการ (รพ.) ผ่านเกณฑ์ WCC คุณภาพ ทุกแห่ง

สำหรับศูนย์เด็กเล็กคุณภาพจังหวัดราชบุรีมีศูนย์เด็กเล็ก 225แห่ง ผ่านเกณฑ์ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ 187 แห่ง ร้อยละ 83.11ไม่ผ่านเกณฑ์ 38 แห่ง ร้อยละ 16.89

2. สรุปปัญหา

1. ระบบการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการยังค้นหาเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้น้อยและระบบการบริหารจัดการยังขาดประสิทธิภาพ

สาเหตุ

1.1 ขาดการทำงานเชิงรุกในการค้นหาเด็กกลุ่มเสี่ยง

1.2 เจ้าหน้าที่ขาดทักษะในการประเมินและการกระตุ้นพัฒนาการเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแบบประเมินพัฒนาการจากอนามัย 55 เป็น DSPPM

1.3 ขาดการเชื่อมโยงข้อมูลและระบบการส่งต่อเด็กที่ชัดเจน

1.4 การบริหารจัดการในคลินิกสุขภาพเด็กดี ที่ไม่เอื้อต่อการบริการที่มีคุณภาพ มีจำนวนเด็กมารับบริการจำนวนมาก บริการอย่างเร่งรีบ

2. ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

สาเหตุ

1. ขาดการมีส่วนร่วมของนักวิชาการศึกษาในส่วนท้องถิ่นเพื่อช่วยบริหารจัดการระบบการดำเนินงานในศูนย์เด็กเล็ก และ ครูผู้ดูแลเด็กขาดทักษะองค์ความรู้ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพและปลอดภัย

2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขบางแห่งขาดความต่อเนื่องในติดตามงานเพื่อพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก

2. มาตรการ/แผนงาน/โครงการรองรับในปี 2559

มาตรการสำคัญระดับจังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณและแหล่งงบประมาณ
1.พัฒนาทักษะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี ด้วย DSPPM	เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบงานพัฒนาการเด็กของหน่วยบริการสาธารณสุขทุกแห่ง	โครงการติดตามและแลกเปลี่ยนการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็กระดับจังหวัด จังหวัดราชบุรี(บูรณาการกับงานสตรี) 1.อบรมจนท.สาธารณสุขเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการส่งต่อเด็กที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า การเจริญเติบโต (บูรณาการกับโครงการพัฒนาคุณภาพ 2. สนับสนุนสื่อเรื่องการประเมินพัฒนาการเด็ก	งบประมาณเดียวกันกับงานสตรี (166,000 บาท) จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี
มาตรการสำคัญระดับจังหวัด	กลุ่มเป้าหมาย	โครงการ/กิจกรรม	งบประมาณและแหล่งงบประมาณ
2.เฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1.จัดทำแนวทางการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตและพัฒนาการสมวัย	
3.ส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	1.พัฒนาตำบลพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่ 2.กิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการให้ความรู้การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่	

<p>4.เสริมทักษะผู้ปกครอง/ผู้ดูแลให้มีส่วนร่วม/กระตุ้นพัฒนาการเด็กและส่งเสริมสุขภาพช่องปาก</p>	<p>ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก 0- 5 ปี ขงแต่ละพื้นที่</p>	<p>1.จัดทำแนวทางให้ความรู้ และฝึกทักษะแก่ผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็กผ่านกิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย กิจกรรมกิน กอด เล่น เล่า และชวนลูกเล่นตามรอยพระยุคลบาท</p>	<p>งบองค์การบริหารส่วนอปท.</p>
<p>5.พัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกแห่งให้ผ่านเกณฑ์ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ/ปลอดภัย</p>	<p>เจ้าหน้าที่รับผิดชอบศูนย์เด็กเล็กของเทศบาล/อบต.ในจังหวัดราชบุรี และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องของหน่วยบริการสาธารณสุข</p>	<p>โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพและปลอดภัย</p>	<p>42,500 บาท (สจ.ราชบุรี)</p>

3. ผลลัพธ์ที่ต้องการ

1. เด็กกินนมแม่อย่างเดียวยาวอย่างน้อย 6 เดือน ร้อยละ 60
2. เด็ก 0-5 ได้รับการตรวจคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการตามวัยที่มีคุณภาพ
3. เด็ก 0-5ปี ที่สงสัยพัฒนาการล่าช้าได้รับการแก้ไขพัฒนาการอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง
4. ผู้ปกครองสามารถให้การดูแลและส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพอนามัย และการเจริญเติบโตและพัฒนาการให้สมวัย

กระบวนการดำเนินงาน

1. โครงการติดตามและแลกเปลี่ยนการดำเนินงานอนามัยแม่และเด็กระดับจังหวัด จังหวัดราชบุรี ปี 2559
 - จัดประชุมคณะกรรมการอนามัยแม่และเด็กระดับจังหวัด
 - จัดประชุมคณะกรรมการผู้จัดการงานเด็กปฐมวัยระดับอำเภอและจังหวัด
 - วิเคราะห์สาเหตุปัญหาการค้นหาค้นหาเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า โดยคืนข้อมูลให้กับโรงพยาบาลและนำเสนอในที่ประชุมคณะกรรมการประสานสาธารณสุขระดับจังหวัด
 - สนับสนุนคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย
 - จัดทำแนวทางรับ-ส่งต่อเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า
 - จัดอบรมพัฒนาศักยภาพพยาบาลวิชาชีพ/ผู้รับผิดชอบงานโดยบูรณาการพร้อมงานสตรีในการให้บริการคัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการ รวมทั้งการส่งต่อ
 - ประเมินมาตรฐานโรงพยาบาลตำบลพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่ มาตรฐาน WCC คุณภาพ และ มาตรฐานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพัฒนาการดีเริ่มที่นมแม่

2. โครงการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กคุณภาพและปลอดภัย
3. กำหนดเป็นตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลงานในระดับ คปสอ./รพ. /สสอ. และ รพ.สต.
4. นิเทศติดตามการดำเนินงานตามแผนสุขภาพเด็ก 0-5 ปี

4. ผลการดำเนินงาน 3 เดือน(ตุลาคม-ธันวาคม 2558)

ตารางที่ 1 ทารกแรกเกิด จนถึงอายุ ต่ำกว่า 6 เดือนกินนมแม่อย่างเดียว

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เป้าหมายระยะสั้น (Small success)	คปสอ.	ผลการดำเนินงาน		
				จำนวน	ผลงาน	ร้อยละ
ร้อยละของ ทารกแรกเกิด จนถึงอายุ ต่ำกว่า 6 เดือน กินนมแม่ อย่างเดียว	ร้อยละ 50	ร้อยละ 30	เมือง	566	340	60.07
			จอมบึง	236	161	68.22
			สวนผึ้ง	144	133	92.36
			ดำเนิน	149	82	55.03
			บ้านโป่ง	527	355	67.36
			บางแพ	93	70	75.27
			โพธาราม	240	196	81.67
			ปากท่อ	400	295	73.75
			วัดเพลง	33	20	60.61
			บ้านคา	20	12	60.00
			รวม	2,408	1,664	69.10

ที่มา : รายงาน HDC ประมวลผลวันที่ 3 ก.พ. 2559

ผลการดำเนินงานจังหวัดราชบุรี จำนวนเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุต่ำกว่า 6 เดือน จำนวน 2,408 คน กินนมแม่อย่างเดียว จำนวน 1,664 คน คิดเป็นร้อยละ 69.10พิจารณาพบว่าทุกอำเภอมีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ โดยอำเภอสวนผึ้ง มีผลการดำเนินงานสูงที่สุด รองลงมา คืออำเภอโพธาราม สำหรับการดำเนินงานตำบลนมแม่เพื่อเด็กไทยเติบโตอย่างองคร่วม จังหวัดราชบุรีผ่านเกณฑ์การดำเนินงานทุกอำเภอ (1 ตำบล/1 อำเภอ) สำหรับในปี 2559จะขยายพื้นที่ตำบลนมแม่ในแต่ละอำเภอเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2 เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีมีพัฒนาการสมวัย

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เป้าหมายระยะสั้น (Small success)	คปสอ.	ผลการดำเนินงาน		
				จำนวน	ผลงาน	ร้อยละ
เด็กแรกเกิดถึง 5 ปีมี พัฒนาการ สมวัย	ไม่น้อย กว่า ร้อยละ 85	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85	เมืองราชบุรี	7,065	6,993	98.98
			จอมบึง	3,286	3,076	93.61
			สวนผึ้ง	901	893	99.11
			ดำเนินสะดวก	2,505	2,491	99.44
			บ้านโป่ง	5,635	5,556	98.60
			บางแพ	1,658	1,558	93.97
			โพธาราม	5,307	5,252	98.96

			ปากท่อ	2,914	2,885	99.00
			วัดเพลง	314	310	98.73
			บ้านคา	456	455	99.78
			รวม	30,041	29,469	98.10

ที่มา : รายงาน HDC ประมวลผลวันที่ 3 ก.พ. 2559

ผลการดำเนินงานจังหวัดราชบุรี จำนวนเด็กแรกเกิดถึง 5 ปี จำนวน 30,041 คน มีพัฒนาการสมวัยจำนวน 29,469 คน คิดเป็นร้อยละ 98.10 เมื่อพิจารณาพบว่าทุกอำเภอมีผลการดำเนินงานผ่านเกณฑ์ โดยอำเภอสวนผึ้ง มีผลการดำเนินงานสูงที่สุด คืออำเภอบ้านคา ร้อยละ 99.78 รองลงมา คืออำเภอดำเนินสะดวก ร้อยละ 99.44

ตารางที่ 3 เด็ก 0-5 ปีมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เป้าหมายระยะสั้น (Small success)	คปสอ.	ผลการดำเนินงาน		
				จำนวน	ผลงาน	ร้อยละ
ร้อยละของเด็ก 0-5 ปีมีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	เมืองราชบุรี	9,448	6,676	70.66
			จอมบึง	4,184	2,957	70.67
			สวนผึ้ง	3,770	1,283	34.03
			ดำเนินสะดวก	4,625	2,671	57.75
			บ้านโป่ง	8,251	5,603	67.91
			บางแพ	2,552	1,792	70.22
			โพธาราม	6,723	4,845	72.07
			ปากท่อ	3,934	2,829	71.91
			วัดเพลง	532	318	59.77
			บ้านคา	1,452	872	60.06
			รวม	45,471	29,846	65.64

ที่มา : รายงาน HDC ประมวลผลวันที่ 3 ก.พ. 2559

ผลการดำเนินงานจังหวัดราชบุรี จำนวนเด็ก 0-5 ปี ทั้งหมดที่ได้รับการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงจำนวน 45,471คน มีส่วนสูงระดับดีและรูปร่างสมส่วนจำนวน 29,846คน คิดเป็นร้อยละ 65.64

ตารางที่ 4 ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

ตัวชี้วัด	เกณฑ์	เป้าหมายระยะสั้น (Small success)	คปสอ.	ผลการดำเนินงาน		
				จำนวน	ผลงาน	ร้อยละ
ร้อยละ ศูนย์เด็กเล็ก คุณภาพ	ไม่น้อยกว่า 60	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	เมืองราชบุรี	39	25	64.10
			จอมบึง	24	18	75.00
			สวนผึ้ง	15	9	60.00
			ดำเนินสะดวก	18	18	100
			บ้านโป่ง	39	25	64.10
			บางแพ	20	12	60.00
			โพธาราม	47	32	68.08
			ปากท่อ	36	35	97.22
			วัดเพลง	4	4	100
			บ้านคา	10	5	50.00
			รวม	252	183	72.61

ที่มา : รายงานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพระดับจังหวัด

ผลการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ จังหวัดราชบุรีมีศูนย์เด็กเล็ก 252 แห่ง ผ่านเกณฑ์ ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ 183 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 72.61 ผลการดำเนินงานรายอำเภอ ทุกอำเภอดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย

สำหรับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและพฤติกรรมสุขภาพของเด็กโดยเฉพาะกับผู้ปกครอง ผู้เกี่ยวข้อง ครู เน้นการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีดังนี้

1. การให้ความรู้กับผู้ปกครองผู้ดูแลเด็กโดยให้มีกระบวนการโรงเรียน พ่อ แม่ กระบวนการกิน กอด เล่น เล่า และเล่นตามรอยพระยุคลบาท ในคลินิกสุขภาพเด็กดี/ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพทุกแห่งเน้นเรื่อง การส่งเสริมการเจริญเติบโต พัฒนาการเด็กตามช่วงอายุ
2. การดำเนินงานศูนย์เด็กเล็กคุณภาพและปลอดภัยเพื่อสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมในวัยเด็ก
3. การให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ การเจริญเติบโต และพัฒนาการเด็กกับผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ นักวิชาการศึกษาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ครูผู้ดูแลเด็กและ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยจัดอบรมไป แล้วเดือน 29 ธันวาคม 2558

5. ปัญหาอุปสรรคที่พบและการแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค	การแก้ไข
1. ค้นหาเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้น้อย และขาดความต่อเนื่องในการรักษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ในการประเมินพัฒนาการ การส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัย 2. สนับสนุนคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย 3. พัฒนาระบบการติดตามและรับ-ส่งต่อเด็กพัฒนาการสงสัยล่าช้า เพื่อให้ได้รับการรักษาต่อเนื่อง

6. ผู้รับผิดชอบ :

1. นางสาวศลาชนันท์ หงษ์สวัสดิ์ ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพ ชำนาญการกลุ่มงานส่งเสริมสุขภาพ โทรศัพท์มือถือ089-7464599e-mailsalakananh@gmail.com
2. นางจิตาภา ฉัตรนุ่มีดี ตำแหน่ง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กลุ่มงานควบคุมโรคและภัยสุขภาพ โทรศัพท์มือถือ 089-9196265 e-mail yai_9114@hotmail.com